

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 24 січня 2023 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Професійна орієнтація та методика профорієнтаційної роботи»,
що викладається в межах ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів – 2023

Назва дисципліни	Професійна орієнтація та методика профорієнтаційної роботи
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладачі	Корнят Віра Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Перга Анастасія Анатоліївна, асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: vira.kornyat@lnu.edu.ua anastasiia.perha@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Корнят В.С. четвер 12.30 – 13.30 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Перга А.А. п'ятниця 12.30 – 13.30 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Також, консультації можуть бути в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/osnovy-proforijentatsijnoji-roboty

Інформація про дисципліну	Дисципліна «Професійна орієнтація та методика профорієнтаційної роботи» є вибірковою дисципліною з спеціальності 231 Соціальна робота для освітньої програми «Соціальна педагогіка», яка викладається в <u>6</u> семестрі в обсязі <u>4</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс «Професійна орієнтація та методика профорієнтаційної роботи» призначено для бакалаврів третього року денної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості організації та проведення професійної орієнтації дітей та молоді в умовах загальноосвітніх закладах різних типів і рівнів, а також у інших соціальних установах.
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу: ознайомити студентів з теоретичними засадами профорієнтаційної роботи, її основними закономірностями та особливостями, структурою, формами та методами здійснення; сприяти підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів Завдання курсу: <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів зі структурою, закономірностями та особливостями профорієнтаційної роботи в державі; – вивчити нормативно-правові основи здійснення профорієнтаційних заходів; – показати місце профорієнтаційної роботи у структурі професійної діяльності соціального педагога; – навчити використовувати методи профорієнтаційної роботи в залежності від напрямів та завдань.
Література для вивчення дисципліни	Основна <ol style="list-style-type: none"> 1. Вірна Ж.П. Основи професійної орієнтації: навч. посіб. – Луцьк, 2003. – 201 с. 2. Гладкова В.М. Профорієнтація : навчальний посібник / В.М. Гладкова. – Львів : Новий світ, 2007. – 156 с. 3. Довідник професій / Упор. Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П. Тименко. – К., 1999. – 199 с. 4. Корнят В. Професійне навчання осіб з особливими освітніми потребами: проблеми та перспективи змін / В. Корнят, К. Островська, І. Островський, С. Слободян // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць. – Київ «Едельвейс», 2019. Випуск 1 (58). – С. 30 – 35. (Режим доступу: http://npo.kubg.edu.ua/numbers/50-arkhiv-nomeriv-2019-roku/107-1-2019.html?showall=&start=5). 5. Мерзлякова О.Л. Профорієнтація : шпаргалка для вчителя / Олена Мерзлякова. – Київ : «Шкільний

світ», 2016. – 158 с.

6. Мельник О.В. Профорієнтаційна робота зі школярами в умовах профільного навчання : науково-методичний посібник для вчителів / О.В. Мельник, І.Л. Уличний ; за ред.. О.В. Мельника ; Академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Київ : Педагогічна думка, 2008. – 126 с.
7. Основи профорієнтації. Навч.-метод. посіб. для студентів психолого-педагогічних спеціальностей університету. – Львів: ЛДУ. – 1999. – 198 с.
8. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається. Затверджено Міністерством юстиції України 3 липня 1996 р., № 198/734.
9. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій. Навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.

Додаткова

1. Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення у контексті подолання кризи ринку праці : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (1 грудня 2015 року, м. Київ) [укладачі : Л.М. Карпенко та ін] ; Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. – Київ : ІПК ДСЗУ, 2015. – 355 с.
2. Докукіна О.М. Педагогічна підготовка батьків до професійного самовизначення дітей старшого шкільного віку : методичні рекомендації / О.М. Докукіна, Т.В. Кравченко, К.М. Павицька ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 51 с.
3. Педагогічне керівництво професійним самовизначенням школярів: Метод. рек. – К., 1991.
4. Повалій Л.В. Професійне самовизначення старшокласників : методичні рекомендації / Л.В. Повалій, І.М. Мачуська ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 51 с.
5. Професійна орієнтація : підручник / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 239 с.
6. Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти : посібник / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 227 с.

	<p>7. Психологія профорієнтації у системі педагогічної освіти : монографія / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 247 с.</p> <p>8. Синявський В.В. Професіограми і психограми професій педагогічного спрямування : методичний посібник / [В.В. Синявський] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 83 с.</p> <p>9. Тодорова М.М. Основи управління профорієнтаційною роботою в загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник / М.М. Тодорова, Н.В. Філатова ; Міністерство освіти і науки України, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Одеса : Фенікс, 2014. – 246 с.</p> <p>10. Шиделко А.В. Профорієнтація і профвідбір : аксіологічні аспекти : навчальний посібник / А.В. Шиделко – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 139 с.</p> <p>Інтернет-ресурси</p> <p>1. Коропецька О.М. Профорієнтація та профвідбір: Навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2005. - 230с.URL: http://194.44.152.155/elib/local/3231.pdf.</p> <p>2. www.ebooktime.net.book/</p> <p>3. www.psyh.kiev.ua/</p> <p>4. www.nbu.gov.ua</p> <p>5. zakon.rada.gov.ua</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Денна форма навчання:</u> 96 години аудиторних занять. З них 32 години - лекцій, 64 години - практичних занять та 24 години самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 26 годин аудиторних занять. З них 12 годин лекцій, 14 годин практичних занять та 96 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної</p>

	<p>діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.</p> <p>ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК21. Здатність здійснювати соціально-педагогічну діяльність у закладах освіти різного типу на засадах партнерської взаємодії, створювати умови для гармонійного розвитку особистості, її здібностей, організації її дозвілля.</p> <p>ФК22. Здатність налагоджувати співпрацю закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні особистості, сприяти її адаптації до умов соціального середовища.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p>ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Професійна орієнтація, професійний відбір, професійна інформація, професійна консультація, професійна адаптація, система профорієнтаційної роботи, професіограма, професія, спеціальність, кваліфікація</p>

Формат курсу	Очний / заочний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Психологія загальна, вікова та соціальна», «Теорія соціальної роботи», «Соціально-педагогічна робота у закладах освіти», «Технології соціально-педагогічної роботи в Україні і світі».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Протягом семестру 70 балів. З них: Семінарські заняття – 36 балів (12 занять по 3 бали) Самостійна індивідуальна робота – 4 балів (2 завдання по 2 бали) Робота з дітьми в друкарні ГО «Родина Кольпінга» – 20 балів МКР – 10 балів (1 робота – 10 балів) Залік – 30 балів
Питання до підсумково-загальноючого заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальний педагог у системі суспільних інститутів виховання. 2. Особливості діяльності соціального педагога у виховній системі загальноосвітньої школи, позашкільному вихованні, закладах охорони здоров'я та інших закладах соціальної сфери. 3. Специфіка роботи соціального працівника у соціальних центрах та центрах соціальних служб. 4. Функції соціального педагога у профорієнтаційній діяльності. 5. Професійна орієнтація як суспільно-економічна потреба сьогодення.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Система професійної орієнтації як органічна складова виховної роботи суспільних інститутів виховання. 7. Сутність, специфіка профорієнтаційної роботи в структурі діяльності соціального працівника. 8. Характеристика загальної структури професійної орієнтації, її зв'язок із структурою діяльності соціального працівника. 9. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: професійна інформація, професійне консультування, професійний відбір. 10. Характеристика світу професій як багатогранного явища. 11. Професія та спеціальність: спільне та відмінне. 12. Професіограм а: структура, принципи побудови. 13. Співвідношення понять: професійна орієнтація і професійне консультування, професійне і особистісне самовизначення, кар'єра і професійний вибір. 14. Концептуальні рівні допомоги людині в професійному і особистісному самовизначенні. 15. Ідеальна мета, основні завдання і рівні професійного самовизначення. 16. Специфіка профорієнтаційної допомоги на різних етапах розвитку суб'єкта професійного самовизначення. 17. Характеристика основних варіантів (схем) планування людиною своєї кар'єри. 18. Характеристика основних організаційних принципів профорієнтаційної роботи. 18. Сутність основних організаційних моделей профорієнтаційної допомоги. 19. Проблема оцінювання ефективності профконсультаційної допомоги. 20. Основи складання програм, планування і проведення конкретних занять і професійних консультацій. 21. Концептуальна схема організації профконсультаційної взаємодії соціального педагога з клієнтом. 22. Основні форми профорієнтаційної роботи соціального педагога у різних мікросоціумах. 23. Загальна характеристика сучасних профорієнтаційних методик. 24. Основні напрямки роботи соціального працівника з профорієнтації в центрах соціальних служб. 25. Зміст профорієнтаційної роботи соціального педагога в школі. 26. Основні напрямки профорієнтаційної роботи соціального педагога в школі. 27. Основні види профорієнтаційної роботи соціального працівника в школі. 28. Профорієнтаційна робота соціального працівника за місцем проживання. 29. Характеристика профорієнтаційної діяльності соціального педагога в центрах зайнятості. 30. Профадаптація. Допомога соціального працівника в профадаптації різним групам молоді.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	ЛітератураРесурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема. Профорієнтація дітей та молоді як суспільно-економічна потреба в умовах сьогодення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення професійної орієнтації в сучасному суспільстві. 2. Особливості профорієнтаційної роботи в Україні на сучасному етапі її розвитку. 3. Нормативно-правові основи профорієнтаційної діяльності. 4. Рівні здійснення професійної орієнтації. 5. Система професійної орієнтації як органічна складова виховної роботи корекційного педагога. 	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Семінарське, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Опрацювати нормативно-правову базу здійснення профорієнтаційної роботи (Положення про профорієнтаційну роботу, Концепцію проведення профорієнтаційної роботи) (2 год)	1 тиждень
2.	<p>Тема. Організація профорієнтаційної роботи за рубежом</p> <p>Історія розвитку та становлення профорієнтаційної роботи за кордоном та в Україні.</p> <p>На семінарському занятті студенти презентують результати власних розвідок щодо організації профорієнтації дітей, молоді та дорослих людей з</p>	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Семінарське, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Підготувати повідомлення, презентацію про: <ol style="list-style-type: none"> 1) Досвід зарубіжної країни з профорієнтаційної роботи (2 год) 2) Досвід громадської організації, державної 	2 тиждень

	інвалідністю за рубежом, особливості профадаптації на робочому місці такої категорії людей.			установи щодо здійснення професійної орієнтації дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку (2 год)	
3	<p>Тема. Класифікація та типологія професій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна класифікація професій за Є.А. Клімовим. 2. Характеристика основних класів, груп, типів професій. 3. Типологія професій за класифікацією Голланда. 4. Визначення професійної спрямованості оптанта. <p>На практичному занятті студенти проводять методику А. Клімова, І. Йоваши на визначення схильності до певного типу професій.</p>	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Практичне, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Скласти рекомендації школярам та їх батькам щодо вибору професій (Пам'ятка батькам, Пам'ятка школярам) (2 год)	3 тиждень
4, 5	<p>Тема. Система професійної орієнтації як сукупність взаємопов'язаних елементів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і значення корекційного педагога у реалізації профорієнтаційної діяльності. 2. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Професійна інформація. 2.2. Професійне консультування. 2.3. Професійний відбір. 2.4. Профадаптація. 	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>Семінарське, 8 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел		

6	Тема. Професійна консультація – складова профорієнтаційної діяльності. 1. Значення профконсультації в профорієнтаційній роботі. 2. Види профконсультації. 3. Основні напрямки профконсультаційної роботи корекційного педагога. 4. Правила проведення профконсультації з різними групами підлітків та молоді. На практичному занятті студенти моделюють проведення профорієнтаційних консультацій різним категоріям клієнтів. Проводиться аналіз позиції консультанта, клієнта, вироблення рекомендацій	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел	Скласти конспект проведення профорієнтаційної консультації (2 год)	6 тиждень
		Практичне, 4 год.			
7	Тема. Професійна діагностика. 1. Основні завдання професійної діагностики. 2. Види діагностичних методик, які застосовують у профорієнтації. 3. Вимоги до підбору профорієнтаційних методик. 4. Методи дослідження профорієнтації школярів. 5. Вибір професії на діагностичній основі. 6. Метод діагностики професійних намірів та інтересів дітей з особливостями психофізичного розвитку На практичному занятті студенти складають профорієнтаційну карту клієнта. Практичне заняття 6, 7 тижня проводиться в умовах НРЦ (або на вибір студента (за попереднім погодженням з викладачем) або за пропозицією викладача), а студенти мають можливість проводити	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел	Підготувати матеріал для практичного заняття – діагностичні методики (4 год)	7 тиждень
		Практичне, 4 год.			

	профдіагностику дитини				
8.	Тема. Методика вивчення особистості оптанта 1. Використання психодіагностичних методик в профорієнтаційній роботі. 2. Методи дослідження профорієнтації школярів. 3. Методи дослідження важливих для певної професії якостей особистості. 4. Діагностика пізнавальних процесів, індивідуально-особистісних рис особистості. 5. Профорієнтаційна карта оптанта. На практичному занятті студенти складають профорієнтаційну карту клієнта.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		
		Практичне, 4 год.			
9	Тема. Професійна агітація та професійна інформація. Види профінформаційних заходів. Вплив соціальних мереж на поширення інформації. Врахування сучасних особливостей (дистанційного формату навчання, роботи) на формування професійних знань.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		
		Практичне, 4 год.			
10	Тема. Організація та методика проведення діагностики професійних інтересів та намірів школярів Практичне заняття 10 тижня проводиться в умовах НРЦ (або на вибір студента (за попереднім погодженням з викладачем) або за пропозицією викладача), де студенти мають можливість проводити профдіагностику дитини	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		
		Практичне, 4 год.			
11, 12	Тема. Недержавний сектор в контексті організації профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю Ринок праці та професійна зайнятість людей з інвалідністю. Організація підтриманого проживання,	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		
		Практичне, 4 год.			

	<p>Центрів денного перебування та організація профорієнтаційної роботи. Формування навиків самообслуговування людей з інвалідністю, професійних навичок. Організація професійної діяльності осіб з інвалідністю на ринку праці. Організація та діяльність захищених майстерень, малих підприємств для залучення людей з інвалідністю до професійної діяльності.</p> <p>Практичне заняття проходять у Друкарні родини Кольпінга (Львівський осередок),.</p>				
13	<p>Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю. Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з різними порушеннями в розвитку (порушення зору, слуху, емоційно-вольової сфери, інтелекту, опорно-рухового апарату). Українське товариство сліпих. Напрями співпраці товариства з роботодавцями. Професійна зайнятість осіб, які мають порушення зору.</p>	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Практичне, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Скласти план проведення профорієнтаційної роботи зі школярами в умовах НРЦ (4 год)	13 тижень
14	<p>Тема. Недержавний сектор в контексті організації профорієнтаційної зайнятості людей з інвалідністю Ринок праці та професійна зайнятість людей з інвалідністю. Організація професійної діяльності осіб з інвалідністю на ринку праці. Організація та діяльність захищених майстерень, малих підприємств для залучення людей з інвалідністю до професійної діяльності.</p>	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Семінарське, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися та представити діяльність громадської організації з профорієнтаційної роботи (на вибір) (2 год)	14 тижень
15	<p>Тема. Основи організації і планування профорієнтаційної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних організаційних принципів профорієнтаційної роботи. 2. Сутність основних організаційних моделей 	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Семінарське, 2 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Скласти план проведення профорієнтаційної роботи зі школярами в умовах НРЦ (2 год)	15 тижень

	<p>профорієнтаційної допомоги.</p> <p>3. Проблема оцінювання ефективності профконсультаційної допомоги.</p> <p>4. Основи складання програм, планування і проведення конкретних занять і професійних консультацій.</p> <p>5. Концептуальна схема організації профконсультаційної взаємодії корекційного педагога з клієнтом, його батьками.</p>			<p>Підготуватися о контролю знань (2 год)</p>	
16	<p>Тема. Перспективи розвитку профорієнтаційної роботи в Україні.</p> <p>Модульний контроль знань</p> <p>Підсумково-узагальнююче заняття</p>	<p>Лекція, 2 год. Практичне, 4 год.</p>			<p>16 тиждень</p>